

II семестр. Тема 2. МОВА ТА РОЗВИТОК МУЗИКИ

Урок № 17. МОВА МУЗИКИ ЧАРІВНА

Дата _____

Клас _____

Мета:

- учити учнів визначати зміст і характер музики, звертаючи увагу на засоби виразності;
- розвивати музичний слух учнів, уміння відчувати емоційно-образний зміст музики, передавати його у виконанні;
- виховувати інтерес як до авторської музики, так і до фольклорної творчості; залучати учнів до участі в проведенні народних ігор та виконанні народних танців.

Музичний матеріал: Р. Шуман «Зимою»; український народний танок «Метелиця»; А. Філіпенко «Кришталева зимонька».

Наочні посібники: нотна хрестоматія; репродукція картини Ю. Бобіна «Зимовий ліс»; різнокольорові картки.

Обладнання: ТЗН; музичний інструмент; фонохрестоматія.

Тип уроку: урок введення в тему.

Хід уроку

Учні входять до класу під музичний супровід (А. Філіпенко «Кришталева зимонька»).

1. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

Перевірка готовності класу до уроку. Музичне вітання

2. МОТИВАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Учитель

Падав сніг, падав сніг —
Для усіх, усіх, усіх,
І дорослих, і малих,
І веселих, і сумних.
Всім, хто гордо носив ніс,
Він тихцем спадає на ніс,
А роззяві, як на сміх,

Залетів до рота сніг.
Вереді за комір вліз
І довів її до сліз.
А веселі грали в сніжки —
Сніг сів на усмішки
І сміявся з усіма:
— Ой, зима, зима, зима!

О. Сенатович

Чи весело ви провели зимові канікули? Хоча морозець і пощипує щічки, але ж так весело грати в сніжки, кататися на санчатах і ковзанах, ліпити снігову бабу. Сьогодні завдяки музиці ми матимемо змогу відчути цей зимовий настрій.

3. ОСНОВНА ЧАСТИНА

Робота з поняттями

Музичне мистецтво спілкується зі слухачем за допомогою звуків.

Слухання музики

Учитель. Розгляньте репродукцію картини Ю. Бобіна «Зимовий ліс».

- ♦ За допомогою чого звертається до нас художник?
- ♦ Якою зображено зиму на картині?
- ♦ Чи можна «намалювати» зиму звуками?

Пропоную прослухати твір видатного німецького композитора Роберта Шумана «Зимою». Зосередьтеся під час слухання та уявіть зиму, що змалював композитор за допомогою звуків.

Слухання п'єси Р. Шумана «Зимою».

- ♦ Якою є ця зима: суворою чи радісною, сумною чи веселою?
- ♦ Чи подібна вона до тієї зими, що зобразив Ю. Бобін на своїй картині?

Завдання. Уявіть себе художниками. Перед вами на партах — різнокольорові картки. Під час повторного слухання доберіть кольори, що, на вашу думку, відповідають зимі, яку відтворив Р. Шуман у своїй п'єсі.

Повторне слухання п'єси Р. Шумана «Зимою».

Вокально-хорова робота

Учитель. Узимку холодно, і щоб зігрітися, ми розучимо поспівку з використанням рухів. Розгляньте схему, за якою ми можемо простежити напрям мелодії, висоту та тривалість звуків, а також вид рухів.

П П П С С С П П С С Т Т Т
Ой, зи_ма! Ой, зи_ма! Всі до_ро_ги за_ме_ла!

П — плескання, С — стукання долонями по парті, Т — тупання ногами

Повторення правил співу, розучування та виконання поспівки з рухами.

Коли ви на початку уроку заходили до класу, вас зустрічала мелодія пісні.

- ♦ Прослухайте її ще раз і поміркуйте, про що вона.

Слухання пісні А. Філіпенка «Кришталева зимонька», розучування 1-го куплету.

- ♦ Чи можна музичну мову так само, як розмовну, поділити на частини?

Робота з поняттями

Музична мова складається зі **звуків**. Звуки поєднуються у **мотиви**, мотиви — у **фрази**, а фрази — у **речення**.

Продовження розучування пісні, позначаючи початок музичних речень плесканням у долоні.

Слухання музики

Учитель

- ♦ Які ви знаєте українські народні танці?

Відгадавши запропоновані загадки, ви дізнаєтеся про ще один український народний танок.

Подивились ми в вікно —	То не віхола кружляє,
Аж очам не віриться:	Не завія стелиться.
Засніжило, замело,	То у коло всіх збирає
І мете... (<i>метелиця</i>).	Наш танок... (<i>«Метелиця»</i>).

Наша «Метелиця» не заморозить нас, а зігріє у запальному танку.

Робота з поняттями

«**Метелиця**» — запальний український народний танець жвавого й веселого характеру.

Учитель. Виконавці стають у коло й різноманітними кружляннями відтворюють картину сніжної заметілі. Починається «Метелиця» неквапливо, стримано. Під час кожного повторення мелодії рух жвавішає, і завершується танець у дуже швидкому й запальному темпі. Так засобами музики створюється танцювальна картина зимової хуртовини і народних зимових ігор.

Слухання танцю «Метелиця» супроводжується танцювальними рухами.

4. ПІДБИТТЯ ПІДСУМКІВ УРОКУ

Бесіда

- ♦ З чого складається музика?
- ♦ Назвіть ім'я композитора, який сьогодні нам розповів про зиму.
- ♦ Який український народний танок ми прослухали й станцювали?

Учні виходять із класу під музичний супровід (*український народний танець «Метелиця»*).